

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 732-734/2518

นายเนี้ยว ชื่นชมโจทก์ นายประยงค์ กองรัตน์ ที่ 1 กับพวกรวม 31 คนจำเลย นายถนอม นวลชื่น โดยนายบุญส่ง บุญชื่น ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ นายประยงค์ กองรัตน์ ที่ 1 กับพวกรวม 31 คนจำเลย นายบุญส่ง บุญชื่นโจทก์ นายประยงค์ กองรัตน์ กับพวกรวม 31 คนจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 1, ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 84, ป.ที่ดิน มาตรา 10

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายที่ดินมิได้มีบทบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตให้บุคคลมีสิทธิประกอบกิจการในที่ดินของรัฐได้ตามมาตรา 9 ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจอนุญาตตามมาตรา 9 ได้ก็โดยรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจอนุญาต ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องนำสืบ เมื่อโจทก์ฟ้องอ้างว่าโจทก์ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้โจทก์มีสิทธิประกอบกิจการในที่ดินของรัฐ ด้วยการมีสิทธิขุดทรายในลำน้ำเจ้าพระยาแต่เพียงผู้เดียวเป็นอาณาเขต 100 ไร่ แต่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ด้วยหรือไม่จึงรับฟังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ไม่ได้และรับฟังไม่ได้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งอนุญาตให้โจทก์ยึดถือครอบครองเขตขุดทรายในลำน้ำเจ้าพระยาตามคำฟ้องได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีสิทธิใดๆ โดยอาศัยใบอนุญาตดังกล่าว ฉะนั้น การที่จำเลยได้นำเรือเข้าไปขุดทรายในเขตที่ได้รับอนุญาต แม้จะโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด การกระทำของจำเลยก็ไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์

คำพิพากษา

คดีทั้งสามสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันโจทก์ทั้งสามสำนวนฟ้องและขอแก้ฟ้องใจความอย่างเดียวกันว่า โจทก์ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง โดยอาศัยมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้มีสิทธิประกอบกิจการในที่ดินของรัฐด้วยการมีสิทธิขุดทรายในลำแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งโจทก์แต่ละคนได้รับอนุญาตคนละ 100 ไร่ มีกำหนด 1 ปี ภายหลังโจทก์ได้รับต่อใบอนุญาตอีกมีกำหนด 1 ปี การที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ขุดทรายได้นี้เป็นการได้รับอนุญาตให้ขุดทรายได้แต่ผู้เดียว ภายในเขตเนื้อที่ที่ได้รับอนุญาต ปรากฏตามหนังสือรับรองของผู้ว่าราชการจังหวัดท้ายฟ้อง ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2514 จำเลยทั้ง 31 คนซึ่งไม่มีใบอนุญาตให้ขุดทรายได้ร่วมกันละเมิดสิทธิโจทก์นำเรือที่ติดตั้งเครื่องขุดทรายเข้าไปขุดทรายในบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาตเป็นต้นมาจนบัดนี้เป็นการกีดขวางการขุดทรายของโจทก์ ทำให้โจทก์ทั้งสามสำนวนไม่อาจเข้าไปขุดทรายตามสิทธิได้ โจทก์ทุกสำนวนต้องขาดประโยชน์ประมาณวันละ 70,200 บาท แต่โจทก์ขอคิดในขณะนี้เพียงสำนวนละ 200,000 บาท ก่อน ขอให้พิพากษาห้ามไม่ให้จำเลยและบริวารขุดทรายในที่ที่โจทก์ได้รับอนุญาต สั่งให้นำเรือ อุปกรณ์ในการขุดและบรรทุกทรายของจำเลยออกไปให้พ้นบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาต ห้ามจำเลยและบริวารเกี่ยวข้องในบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาต ให้จำเลยร่วมกันชดเชยค่าเสียหายให้โจทก์แต่ละสำนวนเป็นเงินสำนวนละ 200,000

บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ และชดใช้ค่าเสียหายให้โจทก์แต่ละ
สำนวนวันละ 70,200 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะชดเชยเรือ อุปกรณ์ในการชุดและ
บรรทุกทรายออกไปให้พ้นจากบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาตก่อนสืบพยาน โจทก์ทั้งสามสำนวนขอ
ถอนฟ้องจำเลยที่ 3, 4 และ 18 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตจำเลยนอกจากที่โจทก์ถอนฟ้องให้การว่า
ลำแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตตำบลที่โจทก์ฟ้อง เป็นที่ประเพณีสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับ
ประชาชนใช้ร่วมกันใบอนุญาตที่โจทก์อ้างเป็นหลักฐานการได้สิทธิการชุดทรายในลำแม่น้ำ
เจ้าพระยาเป็นโมฆะ เพราะออกขัดกับกฎหมาย เป็นการต้องห้ามขัดแย้งตามประมวลกฎหมาย
ที่ดินมาตรา 10 นอกจากนี้ตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ก็มีให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด
เอาที่ดินของรัฐให้เอกชนคนใดยึดถือ เช่าซื้อ หรือผูกขาดเก็บผลประโยชน์แต่ผู้เดียว โจทก์ไม่
มีอำนาจฟ้อง ไม่มีอำนาจหวงห้ามมิให้ผู้อื่นทำการชุดทราย จำเลยไม่เคยชุดทรายในเขตที่ดินที่
โจทก์ฟ้อง โจทก์ไม่เสียหายตามฟ้อง เพราะโจทก์ทั้งสามสำนวนชุดทรายอยู่ทุกวันฟ้องโจทก์
เคลือบคลุมศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า หนังสือรับรองของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ระบุว่า ให้
โจทก์ทำการชุดทรายในเขตที่กำหนดได้แต่ผู้เดียว เป็นหนังสือรับรองที่ออกให้โดยไม่มีกฎหมาย
ให้อำนาจไว้ แม้จำเลยจะเข้าไปชุดทรายในเขตที่โจทก์ได้รับอนุญาตโจทก์ก็เรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบ
ฐานละเมิดไม่ได้ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย คดีไม่จำต้องวินิจฉัยประเด็นข้ออื่น พิพากษายกฟ้อง
โจทก์ทั้งสามสำนวนโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกาข้อเท็จจริงที่ไม่ได้เถียงกันฟัง
เป็นยุติได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองได้อนุญาตให้โจทก์ทั้งสามชุดทรายในลำแม่น้ำเจ้าพระยา
โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 และคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่
258/2499 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2499 ให้แบ่งเขตกันชุดทรายละ 100 ไร่ โจทก์ต้องเสียค่าตอบแทนให้
แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อบำรุงท้องที่รายละ 6,000 บาทเขตที่ดินที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้
ชุดทรายได้นั้น ไม่อยู่ในเขตที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศหวงห้ามไว้ตั้งแต่เดือน
ตุลาคม 2514 อยู่ในระหว่างระยะเวลาที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ชุดทราย จำเลยได้นำเรือชุดทราย
40 กวาลำเข้าไปชุดทรายในเขตที่โจทก์ทั้งสามได้รับอนุญาตโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก
ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง โจทก์จึงฟ้องคดีนี้วินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องว่าผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง
สั่งอนุญาตให้โจทก์ชุดทรายโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 1 ให้วิเคราะห์ศัพท์คำว่า "พนักงานเจ้าหน้าที่" ไว้"หมายความว่า
เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้ และพนักงานอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้
ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้" ประมวลกฎหมายที่ดินมิได้มีบทบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
เป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตตามมาตรา 9 ได้ ก็โดยรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจอนุญาตตามมาตราที่
กล่าวแล้ว ตามข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบมาคงได้ความจากนายวิชาญ บรรณโสภิต
ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองเพียงว่า นายวิชาญ บรรณโสภิตได้อนุญาตให้โจทก์กับพวกชุดทรายใน
ลำน้ำเจ้าพระยาตามฟ้องโดยมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 258/2499 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2499
การอนุญาตให้โจทก์ชุดทรายนี้ได้อนุญาตให้แบ่งเขตกันชุดคนละ 100 ไร่ ตามคำแนะนำของ
กรมที่ดิน คำสั่งของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้วมีข้อความกล่าวถึงการแต่งตั้ง
ผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ด้วยหรือไม่เป็น
ข้อเท็จจริงที่โจทก์ต้องนำสืบ เมื่อโจทก์ไม่นำสืบจึงรับฟังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแต่งตั้งให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ไม่ได้ และรับฟังไม่ได้ว่า
ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองมีอำนาจอนุญาตให้โจทก์ยึดถือครอบครองเขตชุดทรายในลำน้ำ

เจ้าพระยาตามฟ้องได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีสิทธิใด ๆ โดยอาศัยใบอนุญาตที่โจทก์
อ้างท้ายฟ้อง และเมื่อคดีฟังไม่ได้ว่าโจทก์มีสิทธิในเขตที่ลำน้ำเจ้าพระยาดังฟ้อง การกระทำของ
จำเลยก็ไม่ใช่ละเมิด คดีไม่จำต้องวินิจฉัยประเด็นเรื่องค่าเสียหายต่อไป ศาลฎีกาเห็นด้วยในผล
ของศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกฟ้องโจทก์ฎีกาของโจทก์ทั้งสามสำนวนฟังไม่ขึ้นพิพากษายืน

องค์คณะ

สงวน สิทธิไชย · อุดม จาละ · ปรีชา สุมาวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/732-734/2518>